

ПОСЛАНИЕ НА ПАПА ФРАНЦИСК

ТРЕТИ СВЕТОВЕН ДЕН НА БЕДНИТЕ

17 ноември 2019 година, 33^{та} Неделя от годината

Надеждата на бедните не докрай ще загине

(Пс. 9, 19)

1. *«Защото не завинаги ще бъде забравен сиромашът, и надеждата на бедните не докрай ще загине»* (Пс 9, 19). Думите от псалма показват невероятна реалност. Те изразяват една дълбока истина, че вярата успява да се отпечата преди всичко в сърцата на най-бедните: нека да върнем надеждата изгубена, заради несправедливостта, страданията и несигурността в живота.

Псалмистът описва положението на бедните и арогантността на онези, които ги потискат (виж 10,1-10). Той призовава Божия съд, за да установи правда и да се победи беззаконието (виж 10,14-15). Изглежда, че по неговите думи въпросът, който се поставя през вековете, отеква и днес: как Бог може да толерира това неравенство? Как може да позволи бедният човек да бъде унижаван, без да му се притече на помощ? Защо позволява тези, които потискат, да имат щастлив живот, когато поведението им би трябвало да бъде осъдено, заради страданието на бедните хора?

Когато е съставен този псалм, имаше голямо икономическо развитие, което - както често се случва - провокира силни социални дисбаланси. Неравенството породило значимо множество от бедни хора, чието положение изглеждало още по-драматично, сравнено с богатството, постигнато от някои привилегирани. Свещеният творец, наблюдавайки тази ситуация, нарисувал едно табло, толкова реалистично, колкото е истината.

Това беше времето, когато арогантните и безбожни хора преследваха бедните, за да им отнемат и малкото, което имаха, за да ги поробят. Днес не е много по-различно. Икономическата криза не попречи на много групи от хора да забогатеят, което често се явява още по-необичайно спрямо нарастващия брой на бедните хора по улиците на нашите градове, на които им липсва дори най-необходимото и които понякога са наранявани и експлоатирани. Идват ми на ум думите от Апокалипсиса: *«Понеже казвах: богат съм, забогатях и от нищо не се нуждая – а не знаех, че си нещастен и окаян, сиромаш, сляп и гол!»*. (Откр 3, 17). Вековете минават, но ситуацията на богатите и бедните остава непроменена, като че ли опитът на историята не ни е научил на нищо. Следователно, думите от псалма не касаят миналото, а нашето настояще, поставено пред Божия съд.

2. Дори днес ние трябва да изброим многобройните форми на ново робство, на които са подложени милиони мъже и жени, млади хора и деца. Всеки ден срещаме *семејства*, принудени да напуснат земята си, за да търсят средства за препитание другаде, *сираци*, които са изгубили родителите си или от които са били откъснати на сила, за да бъдат грубо експлоатирани; *млади хора* в търсене на професионални успехи, на които е отказан

Traduit 2019 – Diocesis Nicopolis ad Istrum -Bulgarie

De la version française du Message du Pape François par Mme Yordanka Gyokova

достъп до работа, поради недалновидни икономически политики, *жертви* на многобройни форми на насилие - от проституцията до дрогата, и които са унижавани в най-съкровено. Освен това, как да забравим милионите *имигранти* - жертви на толкова много скрити интереси, често използвани за политически цели, на които солидарността и равенството са отказани? И толкова многото *бездомни* и *маргинализирани* хора, които бродят по улиците на нашите градове?

Колко пъти виждаме бедните хора да се ровят в кофите за смет, да събират плодовете на разточителството и излишъка, за да намерят с какво да се прехранят или да се облекат! Тъй като самите те стават част от човешкото сметище, те са третираны като боклуци, без никакво чувство на вина да засяга тези, които са съучастници в този скандал. Често пъти са считани и за паразити на обществото, на бедните дори не е простена тяхната бедност. Осъждането е винаги нащрек. Те не могат да си позволят да бъдат срамежливи или обезкуражени, те се възприемат като заплаха или като неспособни, просто защото са бедни.

Драма в драмата е, че не им е позволено да видят края на тунела на мизерията. Стигнахме дотам, че да тероризираме и да прилагаме враждебна архитектура, за да се отървем от тяхното присъствие дори на улицата, последното им място за подслон. Те се скитат от една част на града до друга с надеждата да намерят работа, дом, обич... Всяка предложена възможност става лъч надежда, въпреки това дори там, където има правосъдие, към тях се отнасят с насилие и злонамереност. Те са принудени да прекарват безкрайни часове под жаркото слънце, за да събират реколтата за сезона, а са компенсирани с нищожно заплащане; нямат никаква сигурност на работното място, нито човешки условия, които да им позволят да се чувстват равни с останалите. За тях няма компенсация за безработица, нито дори възможност да боледуват.

Псалмистът описва със суров реализъм поведението на богатия, когато атакува бедните: *«причаква скъпино както лъв в рова си, причаква, за да грабне сиромаша, грабва сиромаша и го влачи в мрежата си»* (Пс. 10, 9). Сякаш за тях това беше лов, където бедните бяха преследвани, пленени и поробени. При такива обстоятелства, сърцата на мнозина се затварят и желанието да станат невидими надделява. Накратко, ние признаваме, че мнозина бедни хора често са лекувани само на думи и понасяни с раздражение. Те стават прозрачни и гласът им вече няма сила нито значение в обществото. Тези мъже и жени са все непознати за нашите домове и все по-маргинализирани в нашите квартали.

3. Описаният контекст от Псалма е белязан от тъга, заради неправдата, страданието и горчивината, които нараняват бедните. Въпреки това, той ни предлага една хубава дефиниция за сиромаша. Той е този, който *„се уповава в Господ“* (виж 11), защото е сигурен, че никога няма да бъде изоставен. Сиромашът в Писанието е човек на доверието! Свещеният автор посочва също така причината за това доверие: той *„познава своя Господ“* (*ibid.*), и в библейския език, това *„познава“* показва лично отношение на обич и любов.

Ние сме изправени пред едно нанстина впечатляващо описание, което не очаквахме. Това обаче само изразява величието на Бог, когато се намира пред един беден човек. Неговата съзидателна сила надминава всяко човешко очакване и се конкретизира в „*наметта*“, която има за този конкретен човек (виж 13). Именно това доверие в Господ, тази увереност, че няма да бъде изоставен, която го призовава към надеждата. Сиромасът знае, че Бог не може да го изостави, затова той винаги живее в присъствието на Бог, който си спомня често за него. Неговата подкрепа стига отвъд сегашното условие за страдание, за да се прокара пътят на освобождението, което преобразява сърцето, защото Той го подкрепя в дълбочина.

4. Описанието на Божието дело в полза на бедните е постоянен рефрен в Светото писание. Той е този, Който „*слуша*“, „*намесва се*“, „*предпазва*“, „*защитава*“, „*изкупва*“, „*спасява*“... Накратко, един беден човек не може никога да намери Бог безразличен или мълчалив пред неговата молитва. Бог е този, който раздава справедливост и не забравя (виж Пс. 40,18; 70,6); нанстина Той е убежище за него и няма да пропусне да му се притече на помощ (виж Пс. 10,14).

Много стени могат да бъдат изградени и много входи могат да бъдат блокирани, за да имат илюзията и да се чувстват защитени със своите богатства, за сметка на тези, които остават навън. Няма да е винаги така. „*Денят Господен*“, такъв, какъвто ни го описват пророците (виж *Амос* 5,18; *Ис* 2-5; *Йоил* 1-3), ще разруши бариерите, създадени между страните и ще замени арогантността на шепата хора със солидарността на мнозина. Условието за маргинализация, чрез което милиони хора са смазани, не може да продължи още дълго време. Техният вик се извисява и обхваща цялата земя. Както пише абат Примо Мацолари (Primo Mazzolari): *«Бедните са непокътнат протест срещу несправедливостта; бедните са бури с барут. Ако поднесете огън, светът експлодира»*.

5. Никога не е възможно да се избегне спешният призив, който Светото писание повери на бедните. Където и да погледнем, Божието Слово показва, че бедните са тези, които нямат дори най-необходимото да живеят, защото зависят от другите. Те са потиснати, смирени, онези които се простират на земята. И все пак, пред това безбройно множество от хора нуждаещи се, Исус не се страхува да се идентифицира с всеки един от тях: *«до колкото сте направили това на един от Моите най-малки братя, на Мен сте го сторили»* (Мт 25, 40). Да избегнем това идентифициране означава да мистифицираме Евангелието и да размием откровението. Бог, когото Исус поиска да разкрие, е следният: един Отец - великодушен, милосърден, неизчерпаем в своята доброта и благодат, който дава надежда преди всичко на тези, които са разочаровани и без бъдеще.

Как да не подчертаем, че Блаженствата, чрез които Исус започва проповядването на Божието Царство, започват с този израз: *«Блажени бедните»* (Лк 6, 20)? Смисълът на това парадоксално изявление е, че Божието Царство принадлежи именно на бедните, защото те са в състояние да го получат. Колко бедни хора срещаме всеки ден! Понякога изглежда, че времето и завоеванията на цивилизацията увеличават техния брой вместо да го намаляват. Вековете минават и това евангелско блаженство изглежда все по-парадоксално, бедните

стават все по-бедни, а днес са и още по-бедни. И все пак Исус, който започна Своего Царство, като постави бедните в центъра му, иска да ни каже именно това: Той го започна, но го повери на нас, Неговите ученици, със задължението да го водим към добро, с отговорността да даваме надежда на бедните хора. Необходимо е особено в една епоха, като нашата, да даваме отново надежда и да възстановим доверието. Това е програма, която християнската общност не може да подценява. Достоверността на нашето оповестяване и на свидетелството на християните зависи от това.

6. В своята близост до бедните Църквата открива, че тя е изградена от хора, пръснати сред толкова много нации, и има призванието да не кара никого да се чувства чужденец или изолиран, защото всички са включени в общия път на Спасението. Състоянието на бедните ни задължава да не се отдалечаваме от Тялото на Господ, Който страда в тях. Ние по-скоро сме призвани да се докоснем до Неговата плът, за да се провокираме лично в истинска служба на евангелизацията. Социалното насърчаване на бедните не е външен ангажимент за проповядването на Евангелието, напротив то показва реализма на християнската вяра и нейната историческа стойност. Любавта, която дава живот на вярата в Исус, не позволява на Неговите ученици да се вгълбят в задушаващия индивидуализъм, скрит в сегментите на духовната интимност, без никакво влияние върху социалния живот. (виж Апостолически призив *Evangelii Gaudium*, т. 183).

Неотдавна, оплакахме смъртта на един велик апостол на бедните - Жан Вание, който със своята всеотдайност отвори нови пътища за споделяне с маргинализирани хора относно тяхното насърчаване. Жан Вание получи от Бог дарбата да посвети целия си живот на братята със сериозни увреждания, които обществото често пъти изключва. Той беше един „*светец от съседната врата*“. Със своя ентузиазъм той умееше да събира около себе си мнозина младежи, мъже и жени, които с всекидневните си ангажименти дадоха любов и върнаха усмивката на толкова много слаби и немощни хора, като им предложиха истински спасителен „*ковчег*“ срещу самотата и изолацията. Неговото свидетелство промени живота на много хора и помогна на света да погледне по различен начин към най-слабите и най-немошните хора. Викът на бедните хора бе чул и породил непоколебима надежда, създавайки видими и осезаеми признаци на конкретна любов, която можем да докоснем с ръцете си чак до днес.

7. «*Възможността за най-малките, за тези които обществото отхвърля и оставя на страна*» (*ibid.*, т. 195) е приоритетен избор, който учениците на Христос са призвани да следват, за да не предадат доверието на Църквата и да дадат дейна надежда на толкова много безпомощни хора. Християнската милосърдна любов намира в тях своето утвърждение, тъй като този, който е съпричастен към техните страдания, с Христовата любов получава сили и власт за провъзгласяване на Евангелието.

Ангажираността на християните по случай този *Световен ден на бедните* и преди всичко - в живота на ежедневието, не се състои единствено в инициативи за подкрепа, които колкото и да са похвални и необходими, трябва да се стремят да укрепят максимално във всеки вниманието, което се дължи на всеки човек в беда. «*Това внимание към любовта е началото на*

истинската загриженост» (ibid., т. 199) за бедните хора в търсене на истинското добро за тях. Не е лесно да бъдеш свидетел на християнската надежда в контекста на културата за потребление и отхвърляне, която се стреми да нараства все повече изкуственото и временното благосъстояние. Необходима е промяна на менталитета, за да се преотрие основното и да се придаде форма на ефикасност на известяването на Царството Божие.

Надеждата се предава също така чрез утехата, която се постига чрез подкрепата на бедните не само за някои моменти, изпълнени с ентузиазъм, но с ангажимент, който продължава във времето. Бедните придобиват истинска надежда, не когато ни видят удовлетворени, че сме им дали малко от нашето време, а когато разпознаят в нашата жертва един акт на безвъзмездна любов, който не се стреми да бъде възнаграден.

8. И мнозината доброволци, на които често се пада честта да почувстват значимостта на това внимание към бедните, аз ги моля да израстват в тяхната всеотдайност. Скъпи братя и сестри, аз ви насърчавам да търсите от какво наистина се нуждае всеки беден човек, който срещнете, като не се спирате на първата материална необходимост, а откриете добротата, която се крие в сърцето, като внимавате за неговата култура и начините, по които се изразяват, за да можете да изградите един истински братски диалог. Да оставим настрана разделенията, които се дължат на идеологически или политически виждания, а да се фокусираме върху основното, което няма нужда от думи, а от поглед изпълнен с любов и протегнатата ръка. Никога не забравяйте, че *«най-лошата дискриминация, от която страдат бедните хора, е липсата на духовно внимание.» (ibid., т. 200).*

Бедните хора имат преди всичко нужда от Бог, от Неговата любов, станала видима чрез светите личности, които живеят до тях, които чрез простотата на своя живот, изразяват и дават да се прояви силата на християнската любов. Бог си служи с безброй пътища и инструменти, за да достигне до сърцата на хората. Разбира се, бедните се приближават към нас, защото им даваме храна, но това, от което действително имат нужда, е отвъд топлата храна или сандвича, които им предлагаме. Бедните хора се нуждаят от нашите ръце, за да се изправят, от нашите сърца, за да почувстват отново топлината на обичта, от нашето присъствие, за да победят самотата. Те просто се нуждаят от любов.

9. Понякога трябва малко време, за да дадем отново надежда: достатъчно е да се спрем, да се усмихнем и да слушаме. Нека оставим за един ден - статистиките на страна – бедните хора не са привлекателни цифри, за да се хвалим с нашите дела и нашите проекти. Бедните са хора, които трябва да срещнем, млади или възрастни, да ги поканим у дома и да споделим с тях храната си; мъже, жени и деца, които очакват една приятелска дума. Бедните хора ни спасяват, защото ни позволяват да срещнем лика на Исус Христос.

В очите на света изглежда неразумно да мислим, че бедността и нищетата могат да имат спасителна сила; но именно на това ни учи Апостолът, когато казва: *«по човешки погледнато, не са много мъдрите сред вас, нито силните, нито благородните. Но Бог избра онова, което е безумно в този свят, за да посрами мъдрите; Бог избра онова, което е слабо в този свят, за да посрами силните, Бог избра онова, което е долно и презряно в този свят и което е нищо, за да съсипе онова, което е нещо,*

така че никой човек да не се хвали пред Бог». (1Кор 1,26-29). Човешките очи не могат да видят тази спасителна сила; напротив, именно с очите на вярата вие ще я видите в делото и ще почерпите опит от това. В сърцето на Божия Народ по време на похода удря тази спасителна сила, която не изключва никого, а ангажира всеки в истинско поклонение на обръщането, за да разпознаят бедните и да ги обикнат.

10. Господ не изоставя тези, които Го търсят и които Го призовават; *«Той не забравя вика на сиромаси» (Пс. 9, 13),* защото ушите Му са отворени за неговия глас. Надеждата на бедния оспорва различните условности на смъртта, защото знае, че е обичан особено от Бог и така побеждава страданието и изолацията. Неговото състояние на бедност не го лишава от достойнството, което е получил от Създателя; той живее в увереността, че то ще му бъде напълно възстановено от самия Бог, Който не е безразличен към съдбата на Своите най-слаби деца; напротив, Той вижда техните проблеми и техните болки и ги поема в ръцете Си и им дава сила и смелост (виж Пс. 10, 14). Надеждата на бедния човек е подкрепена от увереността, че е приет от Господ, като намери в Него истинска правда, да бъде укрепен в сърцето, за да продължи да обича (виж Пс. 10, 17).

Условието учениците на Господ Исус Христос да бъдат последователни евангелизатори е да сеят осезаеми знаци на надеждата. Всички християнски общности и всички, които изпитват нужда да носят надежда и утеха на бедните, аз ги моля да работят, че този *Световен ден* да укрепи при мнозина волята за дейно сътрудничество, та никой да не се чувства лишен от близост и солидарност. Нека ни придружават думите на пророка, който известява едно различно бъдеще: *«А за вас, които благоговееете пред Името Ми, ще изгрее Слънцето на правдата и изцеление ще има в лъчите Му» (Малахия 4,2).*

Папа Франциск

Ватикана, 13 юни 2019 година

Литургично възпоменание на Свети Антон от Падуа

© Copyright - Libreria Editrice Vaticana